

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 14

QUYỂN THỨ 333

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm

KHÉO HỌC

Thứ 53 - 3

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát bị ma nắm giữ, bị ma làm mê hoặc, chỉ nghe danh tự vọng sanh chấp đắm. Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trước chưa tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Trước chưa an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh

không. Trước chưa an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Trước chưa an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Trước chưa tu học bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Trước chưa tu học bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Trước chưa tu học tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Trước chưa tu học không giải thoát môn, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Trước chưa tu học Bồ-tát thập địa. Trước chưa tu học năm nhẫn, sáu thần thông. Trước chưa tu học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Trước chưa tu học Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Trước chưa tu học pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Trước chưa tu học nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Trước chưa tu học tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Trước chưa tu học chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Do nhân duyên đây khiến ma được dễ.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng biết rõ hành tướng uẩn ma, chẳng năng biết rõ hành tướng tử ma, chẳng năng biết rõ hành tướng thiên

ma, chẳng năng biết rõ hành tướng phiền não ma. Do nhân duyên đây khiến ma được dễ.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng biết rõ sắc, chẳng biết rõ thọ tướng hành thức. Chẳng biết rõ nhãn xúc, chẳng biết rõ nhĩ tỷ thiết thân ý xúc. Chẳng biết rõ sắc xúc, chẳng biết rõ thanh hương vị xúc pháp xúc. Chẳng biết rõ nhãn giới, chẳng biết rõ nhĩ tỷ thiết thân ý giới. Chẳng biết rõ sắc giới, chẳng biết rõ thanh hương vị xúc pháp giới. Chẳng biết rõ nhãn thức giới, chẳng biết rõ nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới. Chẳng biết rõ nhãn xúc, chẳng biết rõ nhĩ tỷ thiết thân ý xúc. Chẳng biết rõ nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, chẳng biết rõ nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ. Chẳng biết rõ địa giới, chẳng biết rõ thủy hỏa phong không thức giới. Chẳng biết rõ vô minh, chẳng biết rõ hành, thức, danh sắc, lục xúc, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử. Chẳng biết rõ Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng biết rõ Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng biết rõ nội không, chẳng biết rõ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh

tự tánh không. Chẳng biết rõ chơn như, chẳng biết rõ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Chẳng biết rõ bốn niệm trụ, chẳng biết rõ bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng biết rõ khổ thánh đế, chẳng biết rõ tập diệt đạo thánh đế. Chẳng biết rõ bốn tĩnh lục, chẳng biết rõ bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng biết rõ tám giải thoát, chẳng biết rõ tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chẳng biết rõ không giải thoát môn, chẳng biết rõ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chẳng biết rõ Bồ-tát thập địa. Chẳng biết rõ năm nhãn, chẳng biết rõ sáu thần thông. Chẳng biết rõ tam-ma-địa môn, chẳng biết rõ đà-la-ni môn. Chẳng biết rõ Phật mười lực, chẳng biết rõ bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng biết rõ quả Dự lưu, chẳng biết rõ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Chẳng biết rõ Độc giác Bồ-đề. Chẳng biết rõ nhất thiết trí, chẳng biết rõ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Cũng chẳng biết rõ các pháp danh tự thật tướng của hữu tình. Do nhân duyên đây khiến ma được dễ, phương tiện hóa làm nhiều loại hình tượng, mới bảo Bồ-tát Ma-ha-tát đây rằng: "Chỗ người tu hành nguyện hạnh đã mãn, sẽ chứng Vô

thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Khi người thành Phật sẽ được công đức thù thắng danh hiệu tôn quý như thế". Thiện Hiện! Nghĩa là ác ma kia biết Bồ-tát đây đêm dài suy nghĩ nguyện rằng: "Khi ta thành Phật sẽ được công đức danh hiệu như thế", ma kia theo nghĩ nguyện mà ký nói đó. Thiện Hiện! Khi Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì không có phương tiện khéo léo nên nghe ma ký nói, tác nghĩ này rằng: "Lạ thay! Người ấy vì ta ký nói sẽ được thành Phật công đức danh hiệu, cùng với ta đêm dài nghĩ nguyện tương ưng. Do vậy nên biết chư Phật quá khứ chắc đã trao ta ký Đại Bồ-đề. Ta đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định phải được chẳng còn quay lui. Khi ta thành Phật chắc sẽ được công đức danh hiệu tôn quý như thế". Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này, ác ma như thế hoặc ma quyền thuộc, hoặc bị ma giữ các Sa môn thấy, ký nói đời sau thành Phật danh hiệu như thế như thế, mạn tâm càng tăng: "Ta ở vị lai nhất định sẽ thành Phật, chắc được công đức danh hiệu như thế, các Bồ-tát cùng ta không ngang". Thiện Hiện! Như ta đã nói đã được các hành trạng Bất thối chuyển Bồ-tát Ma-ha-tát, Bồ-tát Ma-ha-tát này đều chưa trọn nên, chỉ nghe ma nói hư danh thành Phật bèn sanh ngạo mạn, khinh chê hủy miệt các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khác. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do khởi ngạo mạn khinh chê hủy miệt các Bồ-tát khác, nên

xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, không có phương tiện khéo léo nên bỏ bạn lành vậy, thường bị bạn ác nhiếp thọ, nên phải đọa Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc có thân đây lại đắc chánh niệm, chí thành hồi quá bỏ mạn tâm xưa, hằng hằng gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn thẳng. Kia dù phải trôi lăn sanh tử nhiều đời, mà sau nương nơi Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, lần lửa tu học sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu có thân đây chẳng đắc chánh niệm, chẳng năng hồi quá, chẳng bỏ mạn tâm, chẳng muốn gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn thẳng. Kia nhất định trôi lăn sanh tử nhiều kiếp, sau dù tinh tiến tu các nghiệp lành mà vẫn đọa làm Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Thiện Hiện! Ví như kẻ Bí-sô cầu quả Thanh văn, đôi bốn trọng tội nếu tùy phạm một, bèn chẳng phải Sa môn, chẳng phải con Thích Ca. Kia ở hiện tại nhất định chẳng thể được quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, Ứng cúng. Thiện Hiện! Bồ-tát vọng chấp hư danh cũng vậy, chỉ nghe ma ký thành Phật danh

suông bèn khởi mạn tâm, khinh chê hủy miệt các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khác; phải biết tội đây hơn Bí-sô kia bị phạm tứ trọng vô lượng bội số. Thiện Hiện! Để riêng Bí-sô kia phạm tứ trọng tội, Bồ-tát đây hơn tội năm vô gián cũng vô lượng bội. Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thật chẳng trọn nên thù thắng công đức, mà nghe ác ma nói danh hiệu thành Phật bèn tự ngạo mạn, khinh các Bồ-tát; vậy nên tội đây nặng hơn tội năm vô gián ngục.

Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cần khéo giác biết ma sự nhỏ nhặt nó ký nói hư danh hiệu như thế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát ở ẩn núi rừng, đồng nội, chăm trồng, riêng ở ngôi yên tu hạnh xa lìa. Khi ấy có ác ma đến tới chỗ kia, cung kính ngợi khen công đức xa lìa. Nghĩa là tác nên lời này: "Hay thay! Đại sĩ năng tu hạnh xa lìa như thế. Hạnh xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng khen ngợi, Thiên Đế Thích thấy chư thiên thần tiên đều chung thủ hộ cúng dường tôn trọng. Nên thường ở đây đừng đi nơi khác!". Thiện Hiện! Ta chẳng khen ngợi các Bồ-tát Ma-ha-tát ở chỗ vắng vẻ, đồng nội, núi rừng, ngôi yên suy nghĩ tu hạnh xa lìa.

Bấy giờ, Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên tu những hạnh xa lìa nào khác, mà Phật chẳng khen ở chỗ vắng vẻ, đồng nội, núi rừng, lìa các đồ nằm, suy nghĩ ngời yên, công đức xa lìa? Cúi xin vì nói thặng hạnh xa lìa của các Bồ-tát Ma-ha-tát.

Phật nói: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc ở núi rừng, chằm trống, đồng nội chỗ vắng, hoặc ở thành ấp, xóm làng, vương đô là chỗ ồn ào phức tạp. Nhưng năng xa lìa được phiền não ác nghiệp, xa lìa tác ý Thanh văn, Độc giác, siêng tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa và tu các công đức thù thắng khác, đấy gọi là Bồ-tát chơn viễn ly hạnh. Thiện Hiện! Hạnh xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng khen ngợi, hạnh xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng hứa cho. Thiện Hiện! Hạnh xa lìa đây, các Bồ-tát Ma-ha-tát thường nên tu học, hoặc ngày hoặc đêm nên chính suy nghĩ, tinh tiến tu hành pháp xa lìa đây, đấy gọi là Bồ-tát tu viễn ly hạnh. Thiện Hiện! Hạnh xa lìa đây chẳng lẫn tạp tác ý Thanh văn, Độc giác, chẳng lẫn tạp tất cả phiền não ác nghiệp, lìa các ồn ào phức tạp, rốt ráo thanh tịnh, khiến các Bồ-tát mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, lợi vui hữu tình cùng đời vị lai thường không dứt hết. Thiện Hiện! Ác ma ngợi khen ở tại

núi rừng, chăm trồng, đồng nội, chỗ vắng vẻ, xa lìa đồ nài, riêng ở ngòì yên ấy, chẳng phải thắng viên ly hạnh của các Bồ tát. Vì có sao? Thiện Hiện! Hạnh xa lìa kia còn có ồn ào phức tạp. Nghĩa là kia hoặc lần tạp phiền não ác nghiệp, hoặc lần tạp tác ý Thanh văn, Độc giác; đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu chẳng năng tinh siêng tín thọ tu học, chẳng năng viên mãn Nhất thiết trí trí.

Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tuy siêng tu tập pháp hạnh xa lìa, bị ác ma khen ngợi mà khởi ngạo mạn, tâm chẳng thanh tịnh, khinh chê hủy miệt các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khác. Nghĩa là có chúng Bồ-tát Ma-ha-tát tuy ở thành ấp, xóm làng, vương đô mà tâm thanh tịnh, chẳng lần tạp các thứ phiền não ác nghiệp, chẳng lần tạp tác ý Thanh văn, Độc giác, tinh siêng tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Tinh siêng an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Tinh siêng an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh

tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Tinh siêng an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Tinh siêng tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Đối bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông thấy công đức thế gian tu đã viên mãn. Tinh siêng tu tập không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Tinh siêng tu tập năm nhãn, sáu thần thông. Tinh siêng tu tập đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Tinh siêng tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Tinh siêng tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Tinh siêng tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình. Dù ở chỗ ồn náo mà tâm vắng lặng, hằng siêng tu tập thắng hạnh viễn ly. Kia đối chúng chơn tịnh Bồ-tát Ma-ha-tát như thế, sanh tâm kiêu mạn, khinh chê hủy mắng, bài báng lăng miệt. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, không có phương tiện khéo léo, nên dù ở đồng nội rộng trăm do tuần, trong ấy tuyệt không có các cảm thú, rắn rít, trộm cướp, duy có thần quý la-sát-bà thấy đạo ở trong ấy. Kia ở chỗ vắng vẻ như thế dù trải một năm, hoặc trải mười năm, hoặc trải trăm năm, hoặc trải ngàn năm, hoặc trải trăm ngàn năm, hoặc trải trăm ức năm, hoặc

trải trăm trăm ức năm, hoặc trải ngàn trăm ức năm, hoặc trải trăm ngàn trăm ức năm, hoặc lại hơn đây, tu hạnh viễn ly mà chẳng biết rõ hạnh chơn viễn ly Bồ-tát Ma-ha-tát. Nghĩa là các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát tuy ở chỗ ồn ào mà tâm vắng lặng, xa lìa các thứ phiền não ác nghiệp, phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, xa lìa tác ý Thanh văn, Độc giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy ở đồng nội trải qua nhiều thời gian, mà tạp lẫn tác ý Thanh văn, Độc giác, ưa đắm pháp Thanh văn, bậc Độc giác, nương dựa pháp kia mà tu hạnh xa lìa, lại đối với hạnh này rất sanh yêu đắm. Thiện Hiện! Dù kia tu hạnh viễn ly như thế, mà chẳng xứng thuận tâm các Như Lai. Thiện Hiện! Chỗ Ta xưng khen hạnh chơn viễn ly của các Bồ tát, thì Bồ-tát Ma-ha-tát này đều chẳng trọn nên, kia đối trong hạnh chơn thắng viễn ly cũng chẳng thấy có hành tướng tương tự. Sở dĩ vì sao? Kia đối hạnh chơn viễn ly như thế chẳng sanh ưa muốn, chỉ ưa tu hành hạnh không-viễn-ly của Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hạnh bất chơn thắng viễn ly, mà đến trong hư không vui mừng khen ngợi, bảo rằng: "Đại Sĩ! Hay thay! Hay thay! Người năng tu hành hạnh chơn viễn ly. Hạnh viễn ly này được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng khen. Người đối hạnh đây tinh siêng tu tập, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề".

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chấp đấm pháp hạnh xa lìa của Độc giác, Thanh văn như thế cho là tối thắng, rồi khinh chê hủy miệt kẻ trụ Bồ-tát thừa mặc dù họ ở chỗ ồn náo mà tâm vắng lặng, thành thiện pháp điều dẫn các Bí-sô thấy. Nói kia chẳng năng tu hạnh xa lìa, thân ở chỗ ồn náo, tâm chẳng vắng lặng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này, đối các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn viễn ly, khinh chê hủy miệt, bảo rằng ở chỗ ồn náo tâm chẳng vắng lặng, chẳng năng tu hành hạnh chơn viễn ly. Đối các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chỗ chẳng xưng khen Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn ồn tạp lại tôn trọng xưng khen, bảo rằng chẳng ồn tạp, tâm kia vắng lặng, năng chính tu hành hạnh chơn viễn ly.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đối nên gần gũi, cúng dường cung kính như bậc Đại sư, mà chẳng gần gũi cúng dường cung kính, phản lại sanh khinh miệt. Đối nên xa lìa, chẳng nên thừa sự, như kẻ bạn ác, mà chẳng xa lìa, cúng dường cung kính như bậc Đại sư. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, không có phương tiện khéo léo nên vọng sanh chấp đấm. Sở dĩ vì sao? Kia tác nghĩ quấy này: "Chỗ ta tu hành là chơn viễn ly, nên được kẻ phi nhân xưng khen hộ niệm; kẻ ở

thành áp thân tâm rối loạn, ai mà hộ niệm cung kính xưng mỹ?" Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này, bởi nhân duyên đây tâm nhiều ngạo mạn, khinh chê hủy miệt các chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khác, phiền não ác nghiệp ngày đêm tăng trưởng. Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này, đối các Bồ-tát là kẻ hàng thịt làm ô uế chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Dù tướng giống Bồ-tát Ma-ha-tát mà là đại tặc trên trời trong người, dối gạt trời, người, a-tổ-lạc thấy. Thân kia tuy mặc pháp y Sa môn mà tâm thường ôm ý vui đạo tặc. Có các kẻ tới Bồ-tát thừa, chẳng nên gần gũi, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế. Vì có sao? Thiện Hiện! Phải biết người này ôm tăng thượng mạn, bên ngoài giống Bồ-tát mà bên trong nhiều phiền não. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát chơn thật chẳng bỏ Nhất thiết trí trí, chẳng bỏ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thâm tâm cầu chúng Nhất thiết trí trí, cầu chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khắp vì lợi vui các hữu tình ấy, chẳng nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường nên tinh tiến tu sự nghiệp mình, nhằm lìa sanh tử chẳng đắm ba cõi. Đối người ác tặc hàng thịt kia, nên thường phát tâm từ bi hỷ xả, nên tác nghĩ này: "Ta chẳng nên khởi tội lỗi như ác nhân kia đã khởi. Nếu

khi mất chánh niệm như kia, tâm khởi liền nên giác tri, mau khiến trừ diệt". Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cần khéo giác biết ma sự như thế, cần siêng tinh tiến xa lìa, trừ diệt tội lỗi như Bồ-tát kia đã khởi.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ý vui tăng thượng, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thường nên gần gũi, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn thẳng.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bậc nào gọi là bạn lành chơn thẳng của Bồ-tát Ma-ha-tát?

Phật nói: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Có các Thanh văn và Thiện sĩ khác, năng vì chúng Bồ-tát Ma-ha-tát nên nói khai thị, phân biệt rõ ràng pháp tương ưng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến được dễ hiểu; phải biết cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát!

Thiện Hiện! Phải biết Bồ thí Ba-la-mật-đa là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

**Thiện Hiện! Phải biết bốn niệm trụ là bạn lành chơn
thắng Bồ-tát Ma-ha-tát; bốn chánh đoạn, bốn thần
túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh
đạo chi cũng là bạn lành chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-
tát. Thiện Hiện! Phải biết bốn tinh lự là bạn lành
chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát; bốn vô lượng, bốn vô
sắc định cũng là bạn lành chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-
tát. Thiện Hiện! Phải biết tám giải thoát là bạn lành
chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát; tám thắng xứ, chín
thứ đệ định, mười biến xứ cũng là bạn lành chơn
thắng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết
không giải thoát môn là bạn lành chơn thắng Bồ-tát
Ma-ha-tát; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng
là bạn lành chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện
Hiện! Phải biết Cực hỷ địa là bạn lành chơn thắng
Bồ-tát Ma-ha-tát; Ly cầu địa, Phát quang địa, Diệm
hộ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viên
hành địa, Bất động địa, Thiện hộ địa, Pháp vân địa
cũng là bạn lành chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát.
Thiện Hiện! Phải biết năm nhãn là bạn lành chơn
thắng Bồ-tát Ma-ha-tát, sáu thần thông cũng là bạn
lành chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện!
Phải biết tam-ma-địa môn là bạn lành chơn thắng
Bồ-tát Ma-ha-tát, đà-la-ni môn cũng là bạn lành
chơn thắng Bồ-tát Ma-ha-tát.**

Thiện Hiện! Phải biết Phật mười lực là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết pháp vô vong thất là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, tánh hằng trụ xả cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết dứt hẳn tất cả tập khí phiền não là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết nhất thiết trí là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết khổ thánh đế là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, tập diệt đạo thánh đế cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết các pháp duyên tánh là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, các nhánh duyên khởi cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Thiện Hiện! Phải biết nội không là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát; ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không,

vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát. Thiện Hiện! Phải biết chơn như là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát; pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới cũng là bạn lành chơn thẳng Bồ-tát Ma-ha-tát.

Thiện Hiện! Phải biết Bồ thí Ba-la-mật-đa cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết bốn niệm trụ cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm

bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết bốn tĩnh lự cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết tám giải thoát cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà

**làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha
làm mẹ.**

**Thiện Hiện! Phải biết không giải thoát môn
cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn,
làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm
giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm
cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.
Vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng cùng
chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm
sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác,
làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa,
làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.**

**Thiện Hiện! Phải biết Cực hỷ địa cùng chúng
các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng
làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm
trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm
bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Ly cấu
địa, Phát quang địa, Diệm huyệt địa, Cực nan thắng
địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa,
Thiện huyệt địa, Pháp vân địa cũng cùng chúng các
Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm
đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí
làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi
làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.**

Thiện Hiện! Phải biết năm nhân cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Sáu thần thông cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết tam-ma-địa môn cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Đà-la-ni môn cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết Phật mười lực cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại

xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết pháp vô vong thất cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Tánh hằng trụ xả cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết dứt hẳn tất cả tập khí phiền não cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết nhất thiết trí cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm

bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết khổ thánh đế cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Tập diệt đạo thánh đế cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm huyệt, làm cứu làm

hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết các pháp duyên tánh cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Các nhánh duyên khởi cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết nội không cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm

hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Thiện Hiện! Phải biết chơn như cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghi giới cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Vì có sao? Thiện Hiện! Quá khứ có bao tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều đem Bồ thí Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghi giới làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Vị lai có bao tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều đem Bồ thí Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghi giới làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha

làm mẹ. Hiện tại mười phương vô lượng vô số vô biên thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trụ trì yên ổn tất cả hữu tình, tuyên nói khai thị pháp vi diệu, đều đem Bồ thí Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghì giới làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Vì có sao? Thiện Hiện! Các Phật quá khứ, vị lai, hiện tại đều từ Bồ thí Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghì giới mà xuất sanh vậy.

Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ý vui tăng thượng muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật là phải học Bồ thí Ba-la-mật-đa; phải học Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Phải học bốn niệm trụ; phải học bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Phải học bốn tĩnh lực; phải học bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Phải học tám giải thoát; phải học tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biên xứ. Phải học không giải thoát môn; phải học vô tướng vô nguyện giải thoát môn. Phải học Cực hỷ địa; phải học Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm tuệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện tuệ địa, Pháp

vân địa. Phải học năm nhãn, phải học sáu thần thông. Phải học tam-ma-địa môn, phải học đà-la-ni môn. Phải học Phật mười lực; phải học bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Phải học pháp vô vong thất, phải học tánh hằng trụ xả. Phải học dứt hẳn tất cả tập khí phiền não. Phải học nhất thiết trí; phải học đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Phải học tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, phải học chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Phải học khổ thánh đế, phải học tập diệt đạo thánh đế. Phải học các pháp duyên tánh, phải học các nhánh duyên khởi. Phải học nội không; phải học ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, trống nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không. Phải học chơn như; phải học pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã học Bồ thí Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghì giới, lại nên đem bốn nhiếp sự để thu nhiếp các hữu tình.

Những gì là bốn? Một là bố thí, hai là ái ngữ, ba là lợi hành, bốn là đồng sự.

Thiện Hiện! Ta xem nghĩa đây nên mới tác thuyết này: Bố thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa rộng thuyết cho đến bất tư nghi giới, cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm giác, làm trí làm tuệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm bãi làm gò, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn hành hạnh bất tùy tha giáo, muốn trụ trụ bất tùy tha giáo, muốn dứt nghi tất cả hữu tình, muốn mãn nguyện tất cả hữu tình, muốn nghiêm tịnh cõi Phật, muốn thành thực hữu tình, là phải học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Thiện Hiện! Với trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây, rộng thuyết tất cả pháp tướng mà chúng Bồ-tát Ma-ha-tát cần nên tu học. Tất cả chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đều ở trong đây nên siêng tu học.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy gì làm tướng mà khuyên chúng Bồ-tát Ma-ha-tát nên siêng tu học?

Phật nói: Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy hư không làm tướng. Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy vô trước làm tướng. Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy vô tướng làm tướng. Vì có sao? Thiện Hiện! Vì đối trong tướng Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây, các pháp các tướng đều chẳng khá được vô sở hữu vậy.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Đức Thế Tôn! Vả có nhân duyên khá nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa có bao diệu tướng, các pháp cũng có tướng như thế ư?

Phật nói: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như lời người đã nói. Có nhân duyên khá nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa có bao diệu tướng, các pháp cũng có diệu tướng như thế. Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy tánh không làm tướng, các pháp cũng lấy tánh không làm tướng. Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế lấy xa lìa làm tướng, các pháp cũng lấy xa lìa làm tướng. Thiện Hiện! Do nhân duyên đây, nên tác thuyết này: Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu có bao diệu tướng, các pháp cũng có diệu tướng như thế. Vì tất cả pháp đều tự tánh không, lìa các tướng vậy.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Đức Thế Tôn! Nếu tất cả pháp đều tự tánh không,

xa lìa các tướng, thời tất cả pháp, tất cả pháp không, cũng tất cả pháp, tất cả pháp lìa, làm sao có hữu tình khá thi thiết, có tạp nhiễm thanh tịnh? Bạch Thế Tôn! Chẳng phải pháp tánh không có nhiễm có tịnh, cũng chẳng phải pháp xa lìa có nhiễm có tịnh. Bạch Thế Tôn! Chẳng phải pháp tánh không năng chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng phải pháp xa lìa năng chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trong tánh không có pháp khá được, cũng chẳng phải trong pháp xa lìa có pháp khá được. Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trong tánh không có Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng phải trong xa lìa có Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bạch Thế Tôn! Làm sao cho tôi hiểu được nghĩa thú thẳm sâu mà Phật đã nói?

Bấy giờ, Phật bảo cụ thọ Thiện Hiện: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Hữu tình đem dài có tâm ngã và ngã sở, chấp ngã và ngã sở chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Hữu tình đem dài có tâm ngã và ngã sở, chấp đắm ngã và ngã sở. Phật nói: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tâm đã chấp ngã và ngã sở kia trống không, xa lìa chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy.

Tâm đã chấp ngã và ngã sở kia đều không, xa lìa. Phật nói: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Đâu chẳng phải hữu tình bởi chấp ngã và ngã sở trôi lăn sanh tử? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Các loại hữu tình bởi chấp ngã và ngã sở nên trôi lăn sanh tử. Phật nói: Thiện Hiện! Hữu tình trôi lăn sanh tử như thế bởi có tạp nhiễm. Do đây chúng biết tạp nhiễm khá được. Thiện Hiện! Nếu các hữu tình không tâm chấp trước ngã và ngã sở thì không tạp nhiễm. Nếu không tạp nhiễm vậy thời lẽ không trôi lăn sanh tử. Trôi lăn sanh tử đã hiện khá được, do đây nên biết có pháp tạp nhiễm, đã có tạp nhiễm cũng có thanh tịnh. Vậy nên, Thiện Hiện! Nên biết hữu tình dù tự tánh không, lìa các tướng, mà có tạp nhiễm thanh tịnh khá được.

--- o0o ---